

2006ZCW50
Aan Provinciale Staten
t.b.v statencommissie ZCW
19 juni 2006

Datum : 18 mei 2006
Uw Kenmerk :
Ons kenmerk :
Contactpersoon : M. Hofstee
E-mail :
marieke.hofstee@provincie-utrecht.nl
Doorkiesnr. : 2598

Onderwerp: De Wet Maatschappelijke Ondersteuning: de Utrechtse aanpak

In het kader van de informatievoorziening treft u hierbij de betreffende stukken aan ter bespreking in uw commissie.

Aanleiding

In werking treding Wet Maatschappelijke Ondersteuning per 1 januari 2007; vragen vanuit de statencommissie en het veld mbt de provinciale rol bij de invoering van deze wet.

Achtergrond/eerdere besluiten

Er is eerder informerend en opinierend over de WMO gesproken in cie ZCW.

Vervolgprocedure/voortgang

Na bespreking in uw commissie vindt de uitvoering van de voorgenomen activiteiten plaats.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,
De voorzitter, mr B. Staal
De secretaris, drs. H.H. Sietsma

Statusnotitie Wet Maatschappelijke Ondersteuning: de Utrechtse aanpak

Korte aanduiding van het onderwerp en doel van het agenderen:

Provinciale rol bij de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Bespreking van bijgaande notitie in de commissie.

Wat zijn de problemen?

Ingrijpende wetsherziening moet zorgen voor vernieuwing van sociaal beleid. Gemeenten zijn verantwoordelijk maar vragen om ondersteuning.

Wat is de rol van de provincie?

Geen wettelijke rol, wel verzoek om ondersteuning vanuit gemeenten. In notitie wordt rol provincie afgebakend (geen rol bij technische implementatie, wel bij stimuleren en ondersteunen vernieuwing en makelen in kennis en goede voorbeelden).

Wat is de stand van zaken?

Via bestaand beleid (Wel Thuis, Sociale Agenda) vindt al een forse investering plaats in ondersteuning WMO. Na bespreking in de commissie wordt een aantal nieuwe activiteiten in gang gezet.

Welke raakvlakken zijn er met andere beleidsterreinen?

Dit thema raakt het gehele sociale beleid, in het bijzonder de thema's vermaatschappelijking van de zorg, vrijwilligerwerk, mantelzorg, cliëntenbeleid, OGGZ.

Wat verwacht de provincie van dit onderwerp?

Samenwerking met gemeenten en cliëntenorganisaties om vernieuwing van sociaal beleid te bewerkstelligen.

Datum : 18 mei 2006

Portefeuillehouder Kamp

Inlichtingen bij dienst : MEC

Behandelend ambtenaar : M. Hofstee

Doorkiesnummer : 2598

Wet Maatschappelijke Ondersteuning: de Utrechtse aanpak

1. De invoering van de WMO: een urgente sociale opgave

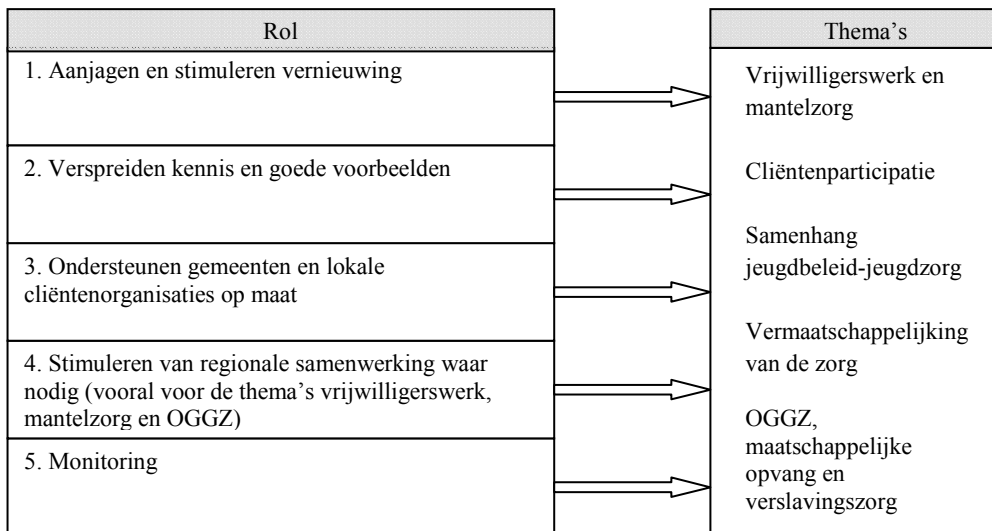
Naar verwachting treedt per 1 januari 2007 de Wet Maatschappelijke Ondersteuning(WMO) in werking. De WMO omvat een ingrijpende herziening van sociaal beleid. De Welzijnswet, de Wet Voorziening Gehandicapten en delen van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten worden samengevoegd in één nieuwe wet, de uitvoering vindt plaats door de gemeenten. Doel van de wet is de participatie van mensen, ook diegenen die zorg nodig hebben, te vergroten; meer maatwerk te leveren en een groter beroep te doen op de eigen kracht en oplossingsvermogen van mensen. De wet is inmiddels door de Tweede Kamer geaccordeerd en wordt dit najaar in de Eerste Kamer behandeld. Kenmerk van de wet is de centrale rol van de gemeenten, die binnen de marges van de zogenaamde ‘compensatieplicht’ veel beleidsvrijheid hebben gekregen. Die beleidsvrijheid is nodig om te komen tot slimmere oplossingen die beter tegemoet komen aan de wensen van de klant en er ook toe bijdragen dat de stijging van de kosten in de zorg en dienstverlening beheersbaar blijven.

2. Uitgangspunten voor provinciale ondersteuning: de legitimatie

In eerste instantie is de WMO een gemeentelijke wet, de provincie heeft met uitzondering van de steunfunctie, geen directe verantwoordelijkheden toebedeeld gekregen. Het is dus een keuze in welke mate de provincie zich bezighoudt met de WMO. Niettemin liggen er zoveel verbanden, dat op afstand blijven niet wenselijk is:

1. De provincie heeft op het gebied van sociaal beleid een rol van samenwerkingspartner, initiator, vernieuwer, aanjager en makelaar van kennis en goede voorbeelden. Die rollen zijn bij uitstek van toepassing bij een ingrijpende wet als de WMO. Die rol wordt overigens ook geaccepteerd en gevraagd door onder meer gemeenten, zoals blijkt uit Wel Thuis, de Sociale Agenda en Nieuw Wonen en de quick scan die onder gemeenten is uitgevoerd. In de toelichting bij de wet refereert de minister ook naar een dergelijke rol van de provincies (en daarover zijn IPO en VNG het ook met elkaar eens).
2. Utrecht kent een relatief groot aantal kleinere gemeenten. Uit recente bestuurskrachtmetingen blijkt dat juist deze gemeenten niet zonder meer in staat zijn de WMO in te voeren. Gemeenten doen een beroep op ons.
3. Ons eigen beleid raakt de prestatievelden van de WMO. Met andere woorden: de provincie heeft op het gebied van vrijwilligerwerk, mantelzorg, cliëntenparticipatie, samenhang jeugdzorg-jeugdbeleid, maatschappelijke opvang en vermaatschappelijking van de zorg belang bij een goede invoering van de WMO.
4. Op basis van de WMO heeft de provincie een wettelijke taak om de steunfunctie te regelen.

In onderstaand schema zijn rollen en thema's verder uitgewerkt:

Dit betekent dat we er ook voor kiezen een aantal zaken *niet* te doen aan de WMO; centraal uitgangspunt is immers dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor de invoering van de WMO:

1. De provincie werkt niet mee aan de technische invoering van de WMO: het opstellen van verordeningen, het ondersteunen van Europese aanbestedingsprocedures,
2. De provincie zal niet optreden als financier voor mogelijke tekorten en 'witte vlekken',
3. De provincie levert geen bijdrage aan alle andere als 'regulier' te benoemen werkzaamheden.

Deze aanpak sluit aan bij de lijn die in het IPO is afgesproken. Binnen het IPO zijn, met uitzondering van de OGGZ, de bovenstaande thema's genoemd. Afspraak is dat iedere provincie zelf bepaalt in welke mate op die thema's ondersteuning wordt geboden.

Bovenstaand schema geeft door middel van een iets scherpere afbakening aan waar de provincie Utrecht zich wel en niet mee bezig wil houden: de Utrechtse aanpak. Kijkend naar de vraag, is dit een voorstel voor een aanbod dat past bij dat van een 'actieve' provincie.

4. Uitgangspunten voor provinciale ondersteuning: de vraag

Al in 2005 is geanticipeerd op de invoering van de WMO. Vooral in het kader van Wel Thuis, de Sociale Agenda en Clëntenparticipatie zijn gesprekken gevoerd met gemeenten en andere partners over wensen en behoeften. Ook is deelgenomen aan regionale bijeenkomsten van Eemland en Utrecht West. De statencommissie ZCW heeft in deze periode een hoorzitting georganiseerd. Verder is een quick scan opgesteld om na te gaan op welke wijze gemeenten de WMO invoeren. Recentelijk zijn de collegeakkoorden geanalyseerd op het onderdeel WMO. Uit al deze contacten en informatie blijkt dat de invoering van de WMO wordt gezien als een ingrijpende operatie waarbij het 'alle hens aan dek' is. Duidelijk is dat er twee zaken door elkaar heen lopen die beide veel aandacht vragen. Aan de ene kant de 'technische' invoering, waaronder het maken van verordeningen en het (Europees) aanbesteden van de thuiszorg. Aan de andere kant het zorgen voor vernieuwing: het activeren van burgers door vernieuwende vormen van mantelzorg, vrijwilligerswerk en cliëntenparticipatie en het zoeken naar nieuwe vormen van maatschappelijke dienstverlening (wat is een slim, samenhangend aanbod dat meer tegemoet komt aan de wensen van de klant en tegelijkertijd 'betaalbaar' is?). Er is onbekendheid en zoeken naar; er moeten vele nieuwe wielen worden uitgevonden. Gemeenten werken samen, maar die samenwerking is vaak nog in een oriënterende fase. Gezien die complexe achtergrond wordt ook nadrukkelijk naar de provincie gekeken. Gemeenten vinden het daarbij wel van belang dat er ondersteuning op maat plaatsvindt,

passend bij het 'ritme' van de invoering van de WMO: niet alles kan tegelijkertijd, iedere gemeente wil zijn eigen accenten leggen en zijn eigen tempo bepalen.

Tegelijkertijd signaleren wij dat vooral kleinere gemeenten problemen lijken te hebben met de invoering van de WMO. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de bestuurskrachtmeting die onlangs bij een aantal kleinere gemeenten is uitgevoerd, maar dit beeld wordt breder bevestigd vanuit de praktijk van Wel Thuis! Dit is de paradox van de wet die veel beleidsvrijheid en verantwoordelijkheid neerlegt bij gemeenten, terwijl een aantal gemeenten daarvoor naar verwachting alle zeilen voor moet bijzetten.

Tegelijkertijd zien we ook een aantal gemeenten die op kop wil lopen. Zo voeren de stad Utrecht, Ede-Veenendaal en het gewest Eemland landelijke pilots uit, waarin zij op deelterreinen ervaring opdoen met de uitvoering van de WMO. Het verbinden van koplopers en meelopers en het 'meenemen' van achterblijvers zien wij dan ook als een belangrijke taak.

Ook op het gebied van cliëntenparticipatie is nagegaan hoe de vlag erbij staat. Landelijk zijn in opdracht van het ministerie van VWS door de regionale patiënten en cliëntenplatforms (RPCP's) alle gemeenten doorgelicht op het gebied van lokale cliëntenparticipatie. De conclusie van CliëntenBelang voor de Utrechtse gemeenten is dat de gemeenten goed op weg zijn, maar dat er een extra impuls nodig is om ervoor te zorgen dat op lokaal niveau de invloed van cliënten voldoende is geregeld. Op basis van de gedefinieerde niveaus, bevinden de meeste Utrechtse gemeenten zich op niveau 3 (er zijn georganiseerde cliëntengroepen, waarvan sommige samenwerken in het kader van de WMO). Uiteindelijk doel is om op te schuiven naar niveau 5 (er is een WMO platform met vertegenwoordiging van alle cliëntgroepen). Om op te schuiven naar een hoger ambitieniveau, zijn per gemeente actiepunten benoemd, die met behulp van tijdelijke landelijke middelen, kunnen worden uitgevoerd.

Zowel gemeenten (lokale regierol) als cliëntenorganisaties (invloed van de klant) zijn dermate belangrijk op het WMO speelveld, dat wij ervoor kiezen om deze spelers voorlopig centraal te stellen in de provinciale ondersteuning. Daarnaast houden wij oog voor 'nieuwe coalities', bijvoorbeeld door via onze bestaande contacten na te gaan hoe corporaties kunnen bijdragen aan de doelen van de WMO.

4. Activiteiten voor 2006 en 2007

Het is belangrijk te onderstrepen dat we al stevig ondersteuningsaanbod hebben voor gemeenten. Wel Thuis! is de kwartiermaker voor de WMO, waarmee we al veel in gang hebben gezet. In het kader van Wel Thuis is er een intensieve samenwerking met gemeenten en andere partners. Er zijn visies gemaakt, het realiseren van woonservicezones en loketten is ondersteund, er zijn aanzetten voor de vernieuwing van maatschappelijke dienstverlening en gemeenten zijn ondersteund bij het nemen van de regierol. We kunnen zonder meer stellen dat we met die aanpak landelijk voorop lopen en daarmee een belangrijke basis hebben gelegd voor een goede invoering van de WMO. Ook de Sociale Agenda draagt al in belangrijke mate bij aan de WMO, bijvoorbeeld door de impuls aan het vernieuwen van vrijwilligerswerk. Vanuit de lijn is, mede op verzoek van de statencommissie ZCW, actie ondernomen om te komen tot behoud van de regionale steunpunten mantelzorg (waarvoor middelen in de voorjaarsnota 2006 zijn gereserveerd). Op het gebied van jeugdzorg is met het programma Samenhang op Scherp (SOS) een vernieuwende aanpak gelanceerd tussen provincie (jeugdzorg) en gemeenten (jeugdbeleid; prestatieveld WMO). Tot slot is er hard gewerkt aan de vernieuwing van het cliëntenbeleid. De thema's die daarvoor zijn gekozen

(cliëntenondersteuning, cliënteninformatie, klachtopvang en zicht op behoeften van de burgers op lokaal niveau) zijn WMO thema's bij uitstek.

Voor een wet die nog niet in werking is, is er dus al veel gaande. Wel kan geconstateerd worden dat dit niet altijd onder de noemer WMO plaatsvindt, waardoor er soms onduidelijkheid is. We zullen daarom in het vervolg meer aandacht aan een eenduidige wijze van communicatie besteden (zie onder Communicatie).

Voor het vervolg gaan we, gezien de vraag van gemeenten en cliëntenorganisaties, door op de ingeslagen weg. We zorgen ervoor goed aan te sluiten bij de vraag en het 'ritme' van deze twee spelers. Dat houdt ook in dat niet alles in een keer kan, en we gedoseerd, vraaggericht te werk gaan.

In 2006 en 2007 blijft de inzet van Wel Thuis en de Sociale Agenda een belangrijk aandeel leveren aan de Utrechtse WMO aanpak. Belangrijke accenten zijn dat we het flexibel projectenkrediet van de Sociale Agenda voor de helft wijden aan de WMO. Met de 3 ton euro die hiermee beschikbaar komt, willen we vernieuwingsprojecten uitlokken. Na de zomer wordt hiervoor een apart bestedingsvoorstel voorgelegd. Met Alleato worden binnen het bestaande contract nadere afspraken gemaakt over de ondersteuning van gemeenten op maat. Inzet is dat alle gemeenten die ondersteuning nodig hebben, die moeten kunnen krijgen. Wij schatten in dat het in deze periode om minimaal 10 gemeenten zal gaan. Het gaat dan om ondersteuning op de eerder genoemde thema's. De ondersteuning moet leiden tot duidelijke resultaten: zoals het opleveren van een visie of het opstellen van een projectplan voor vernieuwend vrijwilligersbeleid. Alleato is daarmee een centrale 'WMO-hulppost', die ondersteuning op maat biedt en daarbij gebruik maakt van alles wat al eerder bedacht en gedaan is.

Met CliëntenBelang zijn afspraken gemaakt over een extra inzet voor belangenbehartiging rond de WMO. Zo worden eventuele knelpunten die zich bij de invoering voordoen samen met mogelijke oplossingen in beeld gebracht. Daarnaast wordt, samen met MEE, een informatietraject ingezet naar de gezamenlijke achterbannen. Hiervoor wordt tijdelijk voor de periode van 3 jaar per jaar 150.000,-- euro beschikbaar gesteld (PS besluit 10-10-2005, nr. 2005MEC001559i). De activiteiten zijn aanvullend ten opzichte van de eerder genoemde VWS impuls die gericht is op het versterken van lokale cliëntenplatforms.

We gaan voortvarend verder met activiteiten gericht op kennisoverdracht en uitwisseling van goede voorbeelden. Zo organiseren we samen met Alleato een werkconferentie over de beste landelijke en Utrechtse voorbeelden. Omdat we merken dat gemeenten worstelen met de lokale regierol die gemeenten voor het eerst in de WMO formeel toebedeeld krijgen (hoe doe je dat, zijn er wel instrumenten?), organiseren we samen met het NIZW (Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn) 3 themabijeenkomsten waarin wordt ingegaan op gemeentelijke regie in relatie tot een thema (zoals woonservicezones, loketten en cliëntenbeleid). Ook bij deze bijeenkomsten maken we weer gebruik van landelijke en Utrechtse voorbeelden.

Doelstelling van al deze activiteiten is dat de invoering van de WMO wordt aangegrepen voor vernieuwing van en samenhang en synergie binnen het sociaal beleid. In de periode 2006-2007 moet dit leiden tot de volgende resultaten:

1. minimaal 10 gemeenten hebben ondersteuning op maat ontvangen bij de invoering van de WMO waardoor de voorwaarden voor vernieuwing en samenhang tot stand komen (bijvoorbeeld bij het opstellen van integrale visies, het realiseren van loketten, het vormgeven van de regierol),

2. minimaal 8 vernieuwingsprojecten zijn uitgevoerd,
3. minimaal 3 themabijeenkomsten of werksessies hebben plaatsgevonden,
4. 75% van de gemeenten gaat minimaal 1 ambitieniveau omhoog mbt het niveau van cliëntenparticipatie. Er is geen enkele gemeente op niveau 1 (het laagste niveau).
5. er is een tussenevaluatie uitgevoerd op basis waarop de Utrechtse aanpak verder wordt uitgewerkt, er is zicht op de wijze waarop de Utrechtse gemeenten de WMO invoeren en op eventuele knelpunten en kansen.

Begin 2007 zorgen wij voor een korte tussenevaluatie van invoering van de WMO in Utrecht. De wet is dan inmiddels in werking getreden; we kunnen dan duidelijker uitspraken doen over hoe Utrechtse gemeenten er voor staan (visie, loket, vernieuwingsprojecten). We hebben aan de hand van het ondersteuningsaanbod van Alleato en Cliëntenbelang en onze eigen activiteiten een beter beeld van de daadwerkelijke behoefte van gemeenten en cliëntenorganisaties. Op basis van deze tussenevaluatie komen we desgewenst met een aanscherping van het aanbod.

Hieronder staan de activiteiten voor 2006 en 2007 kort opgesomd:

Rol	Thema	Activiteit
Aanjagen en stimuleren vernieuwing	Alle	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aanbesteding 3 ton via het flexibel projectenkrediet Sociale Agenda 2006/2007 (Sociale Agenda) 2. Stimuleren lokale cliëntenparticipatie door CliëntenBelang 3. Aansluiting jeugdzorg-jeugdbeleid (SOS) 4. Versterken vrijwilligerswerk en mantelzorg (Sociale Agenda; lijn)) 5. Innovatieve welzijnsdiensten (Wel Thuis) 6. Convenanten en uitvoeringsbudgetten regionale overeenkomsten (Wel Thuis) 7. Versterken welzijnsorganisaties: vernieuwen aanbod en zoeken van nieuwe coalities (Alleato)
Verspreiden kennis en goede voorbeelden	Alle	<ol style="list-style-type: none"> 1. Best practise-bijeenkomst samen met Alleato (provincie + Alleato) 2. drie themabijeenkomsten over gemeentelijke regie bij cliëntenparticipatie, loketten en woonzorgzones (Wel Thuis) 3. Het Utrechtse kennisnetwerk (o.a. Hogeschool, Universiteit, NIZW en Alleato) verbinden met de

		vraag van gemeenten en cliëntenorganisaties.
Ondersteunen gemeenten en cliëntenplatforms op maat	Alle	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ondersteuningsaanbod Alleato op maat 2. Ondersteuningsaanbod CliëntenBelang op maat
Stimuleren van regionale samenwerking waar nodig	Vrijwilligerswerk, mantelzorg en OGGZ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Via lopende projecten vrijwilligerswerk, mantelzorg en OGGZ (Sociale Agenda en lijn)
Monitoring	Alle	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tussenevaluatie op basis van eigen analyse en die van Alleato en CliëntenBelang 2. Sociaal Rapport en Sociale debatten

Organisatie en Communicatie

Veel van de activiteiten vinden plaats vanuit lopende programma's. Op basis van deze notitie zal er een sterkere coördinatie komen op samenhang volgens de WMO. Dit gebeurt door de coördinerend senior beleidsmedewerker. Op basis van de tussenevaluatie blijkt of een nog verdergaande samenhang, bijvoorbeeld in de vorm van een programma WMO, wenselijk is. De tussenevaluatie zal beschikbaar zijn voor verkiezingen/coalitieonderhandelingen.

Er wordt nadrukkelijker over de WMO gecommuniceerd. Dit gebeurt onder meer door onze bijdrage te leveren aan de website www.uitvoeringwmo.nl, waarop alle provincies hun ondersteuningsaanbod aanmelden. Ook zal er een WMO ingang komen op onze eigen website.

Daarnaast wordt er een flyer opgesteld voor gemeenten die tevens tijdens de nieuwe raadsledenbijeenkomst van 15 juni kan worden gebruikt.

Financiën

De voorgestelde acties worden bekostigd uit reguliere middelen en zijn gedekt. Mocht uit de tussenevaluatie begin 2007 blijken dat er extra middelen nodig zijn, dan wordt dit betrokken bij de voorjaarsnota 2007.

Projectbeschrijvingen 2006 en 2007

Project: Flexibel Projectenkrediet Sociale Agenda 2006/2007

Doel: provinciale proeftuinen WMO

Resultaat: overdraagbare vernieuwingsprojecten

Partners: gemeenten (via aanbesteding)

Budget: € 315.000,= (Sociale Agenda), separaat bestedingsvoorstel volgt

Projectleider: Karlijne Stekete

Project: Ondersteunen gemeenten bij de invoering WMO op provinciale thema's

Doel: vernieuwing en samenhang binnen WMO aanpak van Utrechtse gemeenten

Resultaat: minimaal 10 gemeenten zijn op maat ondersteund

Partners: gemeenten
Budget: regulier
Projectleider: Alleato

Project: Regionale Afspraken Wel Thuis!

Doel: bijdrage aan 20.000-24.000 woningen met zorg op maat
Resultaat: afspraken over aantallen woningen en zorg en welzijn. Binnen afspraken komt vernieuwing van welzijn en zorg aan bod; vernieuwing en implementatie kan plaatsvinden het beschikbare investeringsbudget per regio.
Partners: gemeenten, corporaties, zorginstellingen, welzijnsorganisaties
Budget: regulier
Projectleider: Ineke Schartman, Lizette Jongen

Project: Innovatieve Welzijnsdiensten

Doel: Gemeenten laten experimenteren met vernieuwende vormen van welzijnsbeleid
Resultaat: 3 overdraagbare methodieken voor vernieuwend beleid + 3 themabijeenkomsten over gemeentelijke regie
Partners: gemeenten Houten, Leusden en Wijk bij Duurstede, NIZW (en afstemming met de WMO pilotgemeenten in Utrecht)
Budget: regulier
Projectleider: Yvonne Knecht

Project: Versterking welzijnsorganisaties

Doel: De positie van lokale welzijnsorganisaties als ketenpartij verbeteren
Resultaat: meer aandacht binnen de WMO voor welzijn en een passend lokaal welzijnsaanbod, zicht op nieuwe coalities met onder meer corporaties
Partners: lokale welzijnsorganisaties
Budget: regulier contract
Projectleider: Alleato

Programma: Samenhang op Scherp

Doel: een goede aansluiting jeugdbeleid-jeugdzorg
Resultaat: verbeteren intergemeentelijke samenwerking en samenwerking tussen uitvoerende instellingen en jeugdbeleid en doelmatige en effectieve inzet Bureau Jeugdzorg aan de hand van concrete projecten
Partners: gemeenten, instellingen in de jeugdzorg en jeugdbeleid, overige lokale partijen
Budget: regulier
Programmamanager: Arnold Peters

Project: Versterking vrijwilligerswerk en mantelzorg (Sociale Agenda)

Doel: Vergroten van kwaliteit en effectiviteit vrijwilligersorganisaties, activeren en ondersteunen van nieuwe groepen vrijwilligers, versterken van sociale samenhang in lokale omgeving
Resultaat: toename van het aantal vrijwilligers + meer samenwerking tussen partijen
Partners: gemeenten, bedrijfsleven, vrijwilligersorganisaties, maatschappelijke organisaties
Budget: regulier
Projectleider: Olga van Kalles

Project: Ondersteuning lokale cliëntenparticipatie

Doel: versterken invloed burgers met vragen/problemen (via lokale cliëntenplatforms) op

besluitvorming en activiteiten gemeenten in kader van de WMO

Resultaat: effectieve cliënteninbreng op lokaal niveau; het niveau van cliëntenparticipatie stijgt per gemeente met minstens 1 op een schaal van 1-5

Partners: lokale (WMO-)platforms, CliëntenBelang Utrecht

Budget: 167.818,-. (krediet van VWS ondersteuning lokale cliëntparticipatie 2006 t/m 2008)

Projectleider: CliëntenBelang Utrecht

Project: Ondersteunen lokale cliëntorganisaties bij invoering WMO op lokaal niveau

Doel: ondersteunen burgerparticipatie in de WMO

Resultaat: goed geïnformeerde burgers en cliëntenorganisaties, gezamenlijke insteek met andere cliëntpartijen, zicht op knelpunten (en mogelijke oplossingen) in de praktijk

Partners: CliëntenBelang Utrecht, MEE Utrecht

Budget: € 150.000,= jaarlijks gedurende 3 jaar

Projectleider: CliëntenBelang Utrecht

Project: Vernieuwend Cliëntenbeleid

Doel: verbeteren toerusting cliënten t.b.v. individuele belangenbehartiging + verbeteren collectieve belangenbehartiging

Resultaat: verbeterde informatievoorziening, cliëntondersteuning en klachtopvang voor individuele burgers, beter zicht op de vraag op lokaal niveau

Partners: lokale WMO-loketten, CliëntenPlein Utrecht, Capgemini, Cliëntenbelang Utrecht,

Budget: regulier

Projectleider: Yvonne Knecht

Project: Veilig Vangnet (Sociale Agenda)

Doel: het verbeteren van de maatschappelijke opvang van dak- en thuislozen

Resultaat: afname van het aantal dak- en thuislozen, waarmee ook de leefbaarheid en sociale veiligheid toenemen

Partners: gemeenten Utrecht en Amersfoort en betrokken regiogemeenten

Budget: regulier

Projectleider: Vincent van Esch

Project: Sociaal Rapport en Sociale Agenda 2007 e.v.

Doel: zicht krijgen op de sociale stand van zaken in de provincie, waaronder de prestatievelden van de WMO

Resultaat: een sociale Agenda: prioriteiten voor de aanpak van urgente sociale problemen

Partners: diversen

Budget: regulier

Programmamanager: Dominiek Buckers